Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 16 | JERSEY CITY and NEW YORK, | THURSDAY, JANUARY 25, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | ЧЕТВЕР, 25-го СІЧНЯ 1996 р. | Ч. 16. РІК CIII

Україна бере участь у засіданні Парляментарної асамблеї РЕ

Київ (УНІАР). — 22-го січня у Страсбурзі Україна вперше як повноправний член взяла участь у засіданні першої — із чотирьох щорічних — сесії Парляментарної асамблеї Ради Европи. Представник української делеґації, голова Народного Руху України Вячеслав Чорновіл сказав в інтерв'ю кореспондентові УНІАР, що до цього часу „Україна входила до РЕ, як бідна сирота, а нині стала рівноправним її членом поряд з Англією, Францією та іншими европейськими державами; Україна, нарешті заявила про себе".

Першій сесії попередили засідання в комітетах і в комісіях, у яких брав участь і В. Чорновіл — член політичного комітету і єдиний з української делеґації член комітету парляментарних і громадських зв'язків.

Ведучи мову про попередню працю, В. Чорновіл наголосив на ролі Валентина Яблонського, члена фракції НРУ і члена комітету з гуманітарних питань Парляментарної асамблеї Ради Европи. Згідно з В. Яблонським, під час засідання цього комітету наголошувалося, що „попри зростання хвилі націоналізму в Україні у нас мало антисемітизму". Він спромігся домогтися зміни у формулюванні на користь України, зауваживши, що під націоналізмом комітет Парляментарної асамблеї має на увазі не що інше, як українську незалежність.

В. Чорновіл також зауважив, що, на жаль, ще є декілька людей, які не володіють державною мовою, що справляє погане враження на делеґатів Парляментарної асамблеї. Є декілька осіб, становище яких не віддзеркалює державних інтересів України. Зокрема, на попередніх засіданнях, коли Україна ще не була повноправним учасником Ради Европи, а тільки спостерігачем, Євген Мармазов більше домагався прийняття Росії до Ради Европи, ніж сам представник Росії.

На першій сесії Парляментарної асамблеї РЕ одним із найгостріших питань буде якраз питання про прийняття Росії до цієї організації. „Це відбуватиметься, по суті, на тлі розправи над чеченцями під приводом визволення заручників у Кізлярі та Первомайському", — сказав В. Чорновіл. Він додав, що українській делеґації не випадає виступати проти прийняття Росії до Ради Европи, однак і „за" теж не личить. Голова Руху зауважив, що він особисто утримається під час голосування щодо прийняття Росії до Ради Европи.

ВУГІЛЬНИКИ ПЛЯНУЮТЬ СТРАЙК

Київ (УНІАР). — У понеділок, 22-го січня, на прес-конференції депутатського об'єднання „Робітнича Україна" голова депутатського об'єднання „Комуністи" Валентин Єзьков сказав, що за роки реформ спад виробництва в Україні становить 50 відс., тоді як за час гітлерівської окупації він становив лише 38 відс. На пресконференції також повідомлено, що 25-го січня до Донецького мають з'їхатися представники профспілок вугільної промисловости для визначення дати початку страйку, рішення про проведення якого ухвалив центральний комітет профспілки вугільників.

Як відомо, проєкт бюджету України на 1996 рік передбачає зменшення фінансування машинобудівельної промисловости, науки, освіти, соціяльних програм і медичного обслуговування. Виконавчий комітет Всеукраїнського Союзу Робітників (ВСР) у своїй заяві назвав за це українських політиків „продажними" і підтримав рішення провести страйк.

Учасники пресконференції намагались звернути увагу засобів масової інформації на тяжке становище в українській економіці, особливо у вугільній промисловості. За словами В. Єзькова, за кожний мільйон тонн вугілля заплачено чотири людські життя.

Голова ВСР Олександер Бондарчук вбачає вихід із цього становища у державному реґулюванні економіки та розприватизації і націоналізації комерційних банків. А на думку В. Єзькова, потрібно надати пріоритет при укладанні державного бюджету „основним галузям" — вугільній промисловоті і сільському господарству.

Того самого дня, як представники вугільної промисловости вирішуватимуть, коли почати страйк, має відбутися засідання Комісії з питань паливно-енерґетичного комплексу, транспорту і зв'язку, на якому розглядатиметься проєкт указу про „підтримку вугільної промисловости", за яким передбачено закрити 38 шахт.

ПРЕЗИДЕНТ ЗВІТУЄ ПРО СТАН УНІЇ

Президент Б. Клінтон промовляє в Конґресі. Сидять (вго-рі, зліва) А. Ґор і М. Ґінґріч.

Вашінґтон. — Батьки американського народу, свідомі того, що їм дано мож-

(Закінчення на стор. 4)

ПРОКУРОРИ РОЗСТЕЖУЮТЬ ВІЙСЬКОВІ ЗЛОЧИНИ В БОСНІЇ

Сараєво, Боснія і Герцеґовина. — Головний прокурор Міжнародного кримінального трибуналу у справах розстеження військових злочинів у колишній Юґославії Ричард Голдстовн зустрівся з лідерами боснійського уряду і командуванням військ НАТО, щоб обговорити долю багатьох тисяч боснійських мусулман, які пропали безвісти або загинули у висліді практикованих боснійськими сербами „етнічних очищень".

Поки відбувалася ця зустріч у Сараєві, спеціяльний американський представник в ділянці прав людини Джан Шаттак мав зустріч у Беоґраді з президентом Сербії Слободаном Мілошевічем і розповів йому про висліди своїх поїздок до місць масових поховань боснійських мусулман, замордованих сербами. Дж. Шаттак закликав С. Мілошевіча діяти у тісному контакті з трибуналом, а також односторонньо звільнити всіх військовополонених.

Тим часом спостерігачі годяться в тому, що проблема військополонених стає міною уповільненої дії, закладеною під Дейтонські мирні угоди. Дата, до якої сторони боснійського конфлікту повинні були без ніяких попередніх умов надати волю всім полоненим, вже минула декілька днів тому, однак в тюрмах залишається багато сотень мусулман, хорватів, а також і сербів.

Україна і Росія підпишуть договір незалежно від домовлень щодо ЧФ

Київ (УНІАР). — Секретар Ради національної безпеки України Володимир Горбулін „головним підсумком" робочої зустрічі президентів України і Росії, що відбулися 16-го січня у Москві, назвав досягнення домовлення про підписання договору про дружбу і співробітництво між двома країнами до остаточного вирішення проблем Чорноморської фльоти.

„Українська сторона сподівається, що сторони дотримуватимуться цієї та інших домовлень, — заявив в інтерв'ю кореспондентові УНІАР працівник Управління інформації МЗС України. — Хотілося б вірити в те, що питання базування Чорноморської фльоти буде вирішено у сприятливому для обох країн, компромісовому варіянті, який би враховував національні інтереси двох країн".

Найголовнішим для України в загальнополітичному договорі є стаття друга, де міститься відмова від будь-яких територіяльних претенсій країн одна до одної. Тому унезалежнення підписання широкомаштабного договору від остаточного вирішення проблем ЧФ можна розглядати як „позитив" у переговорному процесі. У разі дотримання сторонами досягнутих домовлень, в середині березня, під час візити Б. Єльцина в Україну договір може бути підписаний.

Група українських студентів навчається в Канаді

Київ (Р. Р.). — У першому числі газети „Юридична Практика" повідомляється, що для студентів українських університетів створено програму „Канада-Україна", яка має на меті допомагати розвивати приватну юридичну практику в Україні.

Українських студентів запрошується в Канаду для навчання в Оттавському університеті та в парляменті Канади. Кандидатів підбирають за рівнем академічних показників, рівнем знання англійської та французької мов і на підставі подання щодо надання стипендії. Засновником програми є Фундація Катедри Українознавчих Студій.

Фундація спонзорує також інший проєкт — нагороду ім. Володимира Тарнопольського, метою якої є сприяння розумінню і дотриманню верховенства права. Засновано нагороду на вшанування пам'яті судді Володимира Тарнопольського, відомого захисника прав людини, конституційного експерта, юриста і учителя. Завдяки цій програмі, українські науковці мають змогу завершити свої проєкти в одному з канадських університетів, а студенти — отримати освіту в університетах України.

Третій проєкт — це нагорода українського амбасадора. З ініціятиви Фундації Катедри Українознавчих Студій нагороду встановлено в Саскачеванському, Манітобському, Оттавському, Йоркському, Мек-Мастерському і Торонтонському університетах. Кращі студенти з українознавчих наук отримують цю нагороду щороку.

В рамках програми „Канада-Україна" студенти мають змогу побачити як функціонує канадське суспільство і познайомитися з видатними політиками Канади. На 1996 рік із 75 претендентів було обрано 30 кращих студентів з цілої України для двомісячного навчання в Канаді.

Керівники СПУ не помирилися

Київ (Р. Р.). — У вівторок, 17-го січня, депутати фракції соціялістів Наталія Вітренко і Володимир Марченко повідомили про свій вихід із соціялістичної фракції парляменту на знак протесту проти того, що її провідник Іван Чиж та голова Соціялістичної Партії України (СПУ) Олександер Мороз „відступилися від програмових засад партії".

Н. Вітренко і В. Марченко вважають, що є об'єктивна потреба створення нової партії лівої орієнтації, в разі їх виходу із СПУ. Однак вони це рішення приймуть тільки після 17-го лютого, коли відбудеться крайова конференція СПУ. Вітренко і Марченко також хочуть створити у Верховній Раді „фракцію справедливости".

Конфлікт у СПУ назрівав давно, ще з весни 1994 року. В листопаді 1995 року Н. Вітренко і В. Марченко різко скритикували О. Мороза за те, що він голосував за рішення про надання права західній фірмі на будівництво, яке, на їх думку, „цілком невигідне для України, а вигідне лише для Градобанку, через який пройде кредитна лінія. О. Мороза звинуватили у відході від принципів СПУ і в тому, що він не вірить у справу соціялістів. Тоді газети писали, що, можливо, О. Мороза виключать із СПУ.

В другій половині грудня 1995 року Вітренко і Марченко самі були скритиковані й виведені з політвиконкому партії. Таке рішення прийняла політична рада СПУ 23-го грудня 1995 року. Щоправда, журналістам Н. Вітренко сказала, що з Політради вони вийшли добровільно. Причиною виключення став той факт, що Н. Вітренко і В. Марченко звернулися закритим листом до обласних комітетів СПУ із закликом скликати надзвичайний з'їзд, який розгляне працю керівництва та вирішить дальшу долю.

О. Мороз тоді, на запитання журналістів, запевнив, що розколу в СПУ нема, а є лише особисті суперечки. Вітренко і Марченко були невдоволені, що О. Мороз та І. Чиж все частіше голосують, „натискуючи ту ж кнопку, що й голова НРУ Вячеслав Чорновіл".

Після підписання конституційного договору взаємини між О. Морозом та Н. Вітренко й В. Марченком зовсім зіпсувалися. Н. Вітренко запевняє, що їх з Марченком підтримує велика частина членів СПУ і вони можуть вийти із партії, повівши половину людей за собою.

О. Мороз 22-го січня сказав на українському телебаченні, що в СПУ все стабільно, організація діє згуртовано і загрози розколу нема.

Депутати вимагають розслідування у справі повторного затримання „Післямови"

Київ (УНІАР). — У зв'язку з повторним невиходом в етер 7-го, 14-го і 21-го січня на 1-му каналі українського телебачення програми „Післямова", яку готує телекомпанія „Нова мова", члени депутатської групи „Реформи" Володимир Ємельянов та Анатолій Ягоферов звернулися до Президента України Леоніда Кучми із депутатським запитом про проведення розслідування.

Як уже інформовано, 31-го грудня 1995 року „Післямову" було знято з етеру внаслідок телефонічної інтервенції урядових осіб. Згідно з офіційним по-ясненням, телекомпанія у передноворічну ніч не дотрималася домовлення про святковий характер „Післямови". Програма вийшла наступного дня на іншому каналі. Однак журналісти і громадськість вбачали в цьому цензуру з боку Уряду, оскільки попередня передача „Післямови" викликала невдоволення деяких урядовців.

В. Ємельянов та А. Ягоферов вважають, що Президент України повинен не просто особисто проконтролювати проведення службового розслідування цієї ситуації і надати суспільству інформацію про її причини. Головним є необхідність дати цьому юридичну оцінку, яка запобігла б повторенню подібного в майбутньому.

В Україні

ЗАПОРІЗЬКА МАРКА ВИЙШЛА НА СВІТОВИЙ РИНОК

ЗАПОРІЖЖЯ. — Місцеве підприємство „Креммнійполімер" дістало нагороду за технологію і якість від Міжнародного клюбу світової торгівлі, який має штаб-кавартиру в Мадриді. Подібні нагороди клюбу вже отримали українські підприємства „КрАЗ (Кременчуцький автомобільний завод) і „Мотор-січ". І ось тепер „Кремнійполімер", що випускає полімерні матеріяли, необхідні для виготовлення ґуми, каучука, ляків і фарби. Тут виробляють також зубну пасту та порошки для прання.

Л. КУЧМА ПРИВІТАВ НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА ҐВАТЕМАЛІ

КИЇВ. — Амбасадор України в Кубі Олександер Тараненко виконав доручення Президента України Леоніда Кучми і вручив новому президентові Ґватемалі Альварові Арсо особисте послання від Президента України. В документі висловлено побажання миру і процвітання народові Ґватемалі.

МВФ ЗВОЛІКАЄ З НАДАННЯМ УКРАЇНІ ЧЕТВЕРТОГО КРЕДИТУ

КИЇВ. — Представник Міжнародного Валютного Фонду (МВФ) Клекс Сундаков сказав, що надання Україні четвертого кредиту із січня перенесено на березень. Це пов'язано з деталізацією деяких елементів програми співробітництва між Україною і МВФ. За його словами, Світовий банк і МВФ вважають, що в питаннях структурних змін в економіці і приватизації „Україна могла б зробити більше".

„ПРОСВІТА" ОРГАНІЗУЄ ЧИТАННЯ З ПРАВ ЛЮДИНИ

КИЇВ. — Наприкінці березня Товариство „Просвіта" плянує провести читання на тему „Свобода совісти в Україні". Мета акції — розглянути сучасний стан державно-релігійних відносин і факти порушення прав людини.

ЛЬВІВСЬКИХ ДІТЕЙ ОБСТЕЖУЮТЬ БЕЛЬГІЙСЬКІ ЛІКАРІ

ЛЬВІВ. — Спеціяльна комісія обласного відділу охорони здоров'я так і не змогла дати відповідь на питання, чому у немовлят шахтарського передмістя Червонограду — Соснівки зуби росли без емалі. Тепер львівських дітей обстежують у Центрі европейських досліджень у Бельгії. Можливо бельгійським науковцям з Інституту нетрадиційної медицини пощастить з'ясувати причини цієї загадкової епідемії.

ШВЕЙЦАРІЯ НЕ ВИДАЛА УКРАЇНІ ЗАТРИМАНИХ ГРОМАДЯН

КИЇВ. — Керівництво „Даміана-банку" повідомило, що федеральний суд Швайцарії 16-го січня ухвалив рішення відмовити Генеральній прокуратурі України, яка клопоталася про видачу українських громадян Юрія Сидоренка, Вячеслава Крамного та громадянина Росії Олександра Дворянчикова, затриманих швайцарською поліцією в листопаді 1994 року, у зв'язку з так званою справою „Даміана-банку". Проведено слідство і суд Швайцарії визнав згаданих осіб невинними, а переслідування їх в Україні визнано таким, що має політичне підґрунтя.

НАЦІОНАЛЬНІ ТРАДИЦІЇ ВИЗНАЧАТИМУТЬ СУДОВО-ПРАВНУ СИСТЕМУ

ДОНЕЦЬКЕ. — При реформуванні судово-правної системи України доцільно враховувати національні традиції України, вважає генеральний прокурор України Григорій Ворсінов. Відзначивши, що і Президент, і Генеральна прокуратура зацікавлені у завершенні реформування судово-правної системи, Г. Ворсінов в той же час сказав, що „не треба поспішати з її зміною у відповідності до рекомендацій Ради Европи і підганяти її під форму іншої держави". Генеральний прокурор підкреслив, що в нових, поспіхом прийнятих конституціях деяких країн СНД роля органів прокуратури істотно обмежена, але Україна, на його думку, таким шляхом не піде.

ЗМЕНШЕНО ФІНАНСУВАННЯ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ ЗОНИ

ЧОРНОБИЛЬ. — Начальник відділу забезпечення навколочорнобильської „зони відчуження" Олексій Байлюк повідомив, що за останні чотири роки фінансування 30-кілометрової Чорнобильської зони зменшилося в чотири рази. Водночас число персоналу від 1992 року зросло на 20 відс. Обсяг фінансування робіт, запланованих на 1996 рік в Прип'яті, становить лише 25 відсотків від обсягу 1992 року.

КРІСЛО ГОЛОВИ ЛПУ — СХОДИНКА ДО ПРЕЗИДЕНСТВА

КИЇВ. — Як інформує УНІАР, у найімовірнішому обранні 26-го січня донецького губернатора Володимира Щербаня головою Ліберальної Партії України деякі політичні оглядачі вбачають його бажання приготувати себе до кандидування на пост Президента України. На думку оглядачів, В. Щербань хоче використати крісло голови цієї партії, щоб набути необхідної політичної ваги. Однак ЛПУ, як і багато інших невеликих партій, не є впливовою у політичному житті країни. В. Щербань залишився найсерйознішим кандидатом на голову ЛПУ після того, як відомі економісти Олег Соскін та Володимир Лановий перестали претендувати на це місце. О. Соскін вийшов з ЛДПУ внаслідок низки поважних скандалів, а В. Лановий, найімовірніше, не збирається кандидувати.

В АМЕРИЦІ

СЕКРЕТАР ДЕРЖАВНОГО скарбу Роберт Рубін попередив республіканських керівників, що в нього немає більше законних можливостей позичати гроші, щоб відхилити надходячий реченець 29-го лютого, можливого невиконання своїх зобов'язань Урядом ЗСА супроти своїх боржників. Єдиною можливістю до цього не допустити залишається продати частину державної резерви золота, або припинити зворот грошей платникам податків — можливості, які на думку секретаря Державного скарбу є „зовсім неприпустимими". На це спікер Палати Репрезентантів Нют Ґінґріч відповів, що коли президент Билл Клінтон хоче отримати право на заплачення державних зобов'язань, то мусить погодитись на більшу кількість пропонованих республіканцями можливостей збалянсувати державний бюджет.

ЛАМАЮЧИ 50-РІЧНУ традицію часів холодної війни про державні таємниці, у понеділок, 22-го січня, керівництво армії ЗСА повідомило, що позпочало повільним темпом нищити існуючі великі запаси хемічної зброї. Конґрес ще у 1986 році дав розпорядження армії знищити цю хемічну зброю. Виявляється, що завершення цього діла можна сподіватися не скоріше, як у 2004 році, та буде це коштувати приблизно 12 блн. дол., так зазначив генерал-майор Роберт Ортон, який відповідає за цю справу.

У СВІТІ

ВИСТУПАЮЧИ на II Національному конґресі молодих політиків і підприємців, в якому взяли участь представники 40 політичних партій і молодечих рухів Білорусі, а також парляментаристи з Англії, Німеччини, Франції, Польщі, Молдови і прибалтійських країн, голова Верховної ради республіки Семен Шарецький сказав: „За теперішнього парляменту ніякого об'єднання Білорусі з будь-якою країною на державному рівні не станеться. Ми будемо зміцнювати і розвивати суверенітет". Визнавши, що „відбувається все тісніша економічна інтеґрація з Росією", С. Шарецький водночас підкреслив, що „інтереси Білорусі рівною мірою спрямовані і на Захід, співробітництво з яким ми будемо поглиблювати".

Важне для передплатників „Свободи" у Канаді

З огляду на факт, що самі кошти поштової пересилки одного числа щоденника „Свобода" до Канади виносять тепер 40 ц. денно, а у річному відношенню 100 амер. дол., (40x250 разів) всі передплати так членів (75 дол.), як і нечленів (100 дол.) треба надсилати тільки в американських долярах.

Передплати одержані в канадській валюті будуть перечислені на амер. доляри та зараховані на підставі суми в амер. долярах.

Екзекутивний Комітет УНСоюзу

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

СНД у світлі останньої зустрічі

Зустріч у рамках Співдружности Незалежних Держав (СНД), що відбулася на вищому рівні в Москві 19-го січня, пройшла зовсім не так, як попередні подібні зустрічі.

Якщо раніше під час таких зустрічей у невигідному становищі була Україна через шахтарські страйки та сепаратизм у Криму, то цього разу тягар проблем виявився за спиною Росії. Щоправда, її президента Боріса Єльцина вдруге переобрано головою Ради СНД, хоча статутом передбачено, що головуватимуть усі держави — учасниці в азбучному порядку. Присутні виправдали це конфліктом між Вірменією та Азербайджаном. Навіть мусулманин Іслам Карімов був за Єльцина, хоча той щойно бадьоро повідомив, що „всіх бандитів у Первомайському перебито". Отож, святкуючи перемогу над чеченськими повстанцями та втішаючись успішно підписаним договором про спорудження нафтогону від Азербайджану до Новоросійська, Б. Єльцин ніби й не помічав, як над усім цим тяжіла кров, пролита в Будьонновську, Чечні і Дагестані.

В кулуарах керівники держав активно підтримували думку про безперечну перемогу Єльцина в майбутніх президентських виборах у Росії, а на засіданнях уважно прислухалися до думки Леоніда Кучми і все твердіше заявляли, що їхні держави не хочуть втрачати свою незалежність. Вони погодилися з Л. Кучмою, що на сьогоднішній день СНД відіграє ролю консультативного органу і що по-справжньому значення її підвищиться тоді, коли всі члени виходитимуть із принципу рівноправного партнерства, а не розглядатимуть Співдружність „з точки зору своїх стратегічних інтересів".

Б. Єльцин був у доброму настрої, зустріч проходила в умовах „небувалого піднесення", бо настав перелом на користь інтеграційного процесу і становище української делегації, за словами Б. Єльцина, „не знаходило підтримки". Але з відгуків російської преси виходить, що навпаки: над усім домінувала думка і авторитет Л. Кучми і відчувалося, що СНД, яка так довго рухалася до інтеграції, сьогодні зупинилася в нерішучості: країни СНД застановилися — в який бік рушити?

Про всезростаючий авторитет Президента України свідчить і той факт, що московські газети приділили багато уваги також попередній зустрічі Л. Кучми і Б. Єльцина 16-го січня. Адже Л. Кучма протягом одного тижня двічі відвідав Москву, а президенти сказали журналістам, що 80 відсотків питань між Україною і Росією вже вирішено, а ті, які ще потребують уточнення, не є надто вагомими. Тому Б. Єльцин пообіцяв приїхати нарешті до Києва для підписання широкомасштабного двостороннього договору.

В газетах часто зустрічаються висловлювання, що в питаннях колективної безпеки „Росія і Україна дотримуються різних позицій" або „Москва і Київ зберігають дистанцію", „реінтеграція України з Росією неможлива" і що „Україна прагне досягти тієї ж геополітичної ролі, яку відігравала у роки холодної війни Югославія — ніким серйозно не пригріта, але й ні від кого до кінця не залежить".

Зустріч і справді можна вважати успішною, оскільки керівники країн СНД усвідомили, що саме рівноправне партнерство дає найкращі результати.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Олександер Серафин

ДЕЩО БІЛЬШЕ ПРО 1996 РІК

Прогнози Міжнародного валютного фонду на 1996 рік були опубліковані у „Свободі" 22-го листопада минулого року. Перспективи автомобільного ринку можна знайти у „Свободі" з 29-го грудня, а погляди „Ню Йорк Таймсу" на деякі інші ділянки — тема цієї статті.

Рік тому майже ніхто не сподівався, що 1995 рік буде одним з найкращих для американської економіки. Крім виробництва, величезного росту зазнала біржа і експорт. Отже, не є несподіванкою, що економісти і президенти корпорацій згідні у переконанні, що такий економічний ріст не може продовжуватися в 1996 році.

Вага доказів вказує, що економіка ЗСА зазнала чіткого сповільнення у рості валового національного продукту в четвертому кварталі 1995 року, що може продовжуватися протягом першої половини ц. р. Від'ємним фактором є також брак згоди стосовно державного бюджету. Доброю новиною вважають низьку відсоткову стопу.

В 1995 році американський ринок акцій і бондів дав найкращі висліди майже за всі ринки світу. Фахівці вважають, що в 1996 році кращі можливості існуватимуть за кордоном. Це не значить, що деякі акції не будуть атрактивними. Волл Стріт надіється на дальші зниження відсоткової стопи і якщо це станеться, виробники важких машин та засобів виробництва з цього скористаються.

Одна група економістів вважає, що після порозуміння між Конґресом і Президентом щодо збалянсування бюджету, американський долляр стане більш вартісним, а інша група думає навпаки. Одні і другі подають арґументи і приклади з минулого на підтвердження своїх думок.

Економічний ріст в Европі значно сповільнився. Европа стає менше і менше конкуренційною через свої високі зарплати, соціяльні пільги і субсидії. Її економіка, на думку декого, іде в напрямі повільного обвалу. Надія на краще полягає в тому, що европейці прийшли до переконання, що вони мусять знизити податки, видатки і зменшити соціяльні пільги. Ці зміни, однак, буде трудно ввести в життя, про що свідчить недавня ситуація у Франції.

Західньоевропейська економіка одержала підсилення зниженням у грудні відсоткової стопи німецьким Центральним банком, який практично диктує монетарну політику цілої Европи. Фахівці надіються на дальші зниження в 1996 році, що дасть Европі забезпечення економічного статусу кво.

Японія перебуває в економічній кризі вже від 1993 року. Її уряд покладає велику надію на свій черговий плян економічного відродження в 1996 році. Саме через це багато економістів передбачає бодай двовідсотковий ріст економіки. Споживачі, однак, не є оптимістичні і далі обмежують свої затрати. Японська біржа взяла позитивний напрям у другій половині 1995 року, тобто її показник почав підніматися, що матиме позитивний вплив на економіку держави.

Феноменальний ріст китайської економіки наближається до кінця. Вважають, що він може сповільнитися в 1996 році до 10 відсотків. Протягом попередніх чотирьох років ріст доходив до 13.6 відс. Китайський уряд зумів знизити інфляцію в листопаді 1995 року до 9.2 відс. в порівнянні з 26.5 відс. рік перед тим.

Чужинці інвестували в Китаї коло 35 блн. дол. річно протягом попередніх двох років. Однак податкові пільги для чужих інвесторів будуть скасовані в 1996 році, але рівень чужих інвестицій не повинен значно впасти. Навіть якби це сталося, ця ситуація дала б можливість урядові більшої контролі інфляції.

Американські інвестиції за кордоном між 1993 і 1995 роком встановляють на 150 блн. дол., втричі більше, ніж в кінці 1980-их років, тому що економічний ріст у ЗСА передбачають на не більше 2.5 відс. річно по 2002 рік. Вигляди в Европі не є набагато кращі. Південна Америка ще видужує від мехіканської кризи. Остаточно найбільше потенціялу для профітабільного інвестування залишається в Азії, зокрема в Китаї.

Іван Овечко

„ЩО ПРАВДА — ТО НЕ ГРІХ"

Прочитавши статтю досить почитного публіциста М. Мельника п. з. „Світла й тіні Маніфесту української інтеліґенції" („Свобода" ч. 245, з 27-го грудня 1995 року), я ще і ще раз перечитав той Маніфест і дійшов до висновку, що в ньому нема жодної тіні. Просто нема. Є тільки гірка правда. А що правда — то не гріх... Але почнімо від початку згаданої статті.

Автор пише про такі пріоритети, які, на його думку, мали б бути відносно заходів у розбудові української держави: втримання суверенности України (політичної, звичайно), вихід з економічної кризи, розбудова національних Збройних Сил. І щойно тоді, — пише автор, — треба думати про українізацію в ділянках шкільництва, мови і культури. Ось тут то й важко погодитися з автором статті. Чому? Бо всі оті пріоритети, перераховані автором, так переплітаються один з одним, так залежні один від одного і так один одного доповнюють, що їх не можна розділяти, що має йти першим, що другим, третім, а що „щойно тоді", як це він пише про українізацію в ділянках шкільництва, мови і культури. Щойно тоді — коли? Яка ж може бути політична суверенність без українського шкільництва, без української мови і культури?

І як можна розбудувати національні Збройні Сили України без українізації тих Збройних Сил? Адже відомо, що з відходом ген. Костянтина Морозова, великого українського патріота, з посади міністра оборони розпочата ним українізація Збройних Сил України припинилася зовсім. 60 відсотків генералітету в українських Збройних Силах є російські, мова в армії російська, в поліції теж. Недарма згадується в Маніфесті української інтеліґенції таке: „Ще свіжа в пам'яті народу розправа над учасниками похорону Патріярха Володимира, коли озброєні до зубів молодчики били старих, дітей, жінок, священиків, люто кричали 'бей хахлов!' і топтати скроплений кров'ю невинних жертв державний прапор". Яка ж надія на те, що такі члени і Збройних Сил України будуть захищати українську землю, український народ?

Ні, не можна „щойно тоді думати про українізацію", коли буде вирішена справа „втримання політичної суверенности" — ці справи мусять іти одночасно, паралельно. Тому то й пригадує Маніфест: „Сьогодні вже не тільки за межами України, а й у самій Україні поновився кількасотлітній стратегічний курс 'Україна без українців', курс на знищення української нації..." Отже, щоб „утримати політичну суверенність України", слід одночасно з тим рятувати Україну, її мову і культуру.

Нема ніякої тіні в Маніфесті української інтеліґенції також у справі обвинувачення Уряду України в різних недотягненнях, ба навіть у злочинних акціях супроти інтересів України. І сам М. Мельник признає, що „технічно закиди ті в сторону Уряду є до певної міри правдиві", але в той же час він каже: „Та, на превеликий жаль, це не є критика нерозважних, помилкових чи навіть шахрайських чи злодійських акцій окремих членів Уряду чи навіть Президента. Це є оскарження, не менше й не більше, Уряду про національну зраду... повищі оскарження Уряду... є не тільки неправдиві, але й незвичайно шкідливі, тому що вони в такий критичний час підкопують авторитет Президента Кучми..." Ось тут М. Мельник уже переборщив, бо приписує Маніфестові оскарження особисто Президента Кучми в національній зраді. Цього в Маніфесті просто нема. Адже в Уряді сидить не тільки сам Президент. А до того ж і Верховна Рада — це теж Уряд, законодавчий Уряд. А що виробляє та Верховна Рада — всім дуже ясно і зрозуміло. Там прояви навіть національної зради досить відомі. Чи, може, відверто закликати до відновлення Совєтського Союзу — це ще не зрада? Тримати й досі закон про святочний день в Україні — день Жовтневої революції — це ще не зрада? І все ж таки в Маніфесті нема згадки про „зраду", а є ствердження — дуже болісне й правдиве — про навмисне створювання „боргів" України сусідам на більйони долярів, про експорт на невигідних умовах за кордон найціннішої продукції, про продаж за безцінь російському капіталові прибуткові, потужні підприємства і галузі, про укладання нерівноправних угод з Росією в економічній і військовій сферах, про невивід іноземних військ з України, про занепад наукових центрів і т. д. і т. п.

(Продовження на стор. 3)

Василь Верига

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДОЗНАВСТВО"

I

Під такою назвою вийшов у Львові цікавий і дуже на часі збірник про життя і побут українського народу. Це свого роду енциклопедичний твір про звичаї, традиції і вірування українського народу, власне про те, що московсько-большевицький режим намагався пустити в забуття протягом сімдесятьох років жорстокого панування. Над збірником працювало сімнадцять авторів, визначних українських учених, під загальною редакцією Степана Павлюка, директора Інституту Народознавства Академії Наук України, Г. Гориня й Р. Кирчова. Є це навчальний посібник, що дає короткий нарис про історію формування й розвитку українського народу, його етнічну територію, етнографічне районування, багатовіковий досвід і традиції духовної й матеріяльної культури.

Вступне слово написав академік Микола Жулинський, який уже в перших реченнях зробив категоричне ствердження, що „у цьому світі ми єдині, самобутні формою втілення етнічного світогляду, своєрідним комплексом й ориґінальним типом національного світобачення". А закінчує він ще одним ствердженням, що „ми, українці, володіємо колосальним духовним і моральним потенціялом, який зосереджено в українській традиційній культурі".

А може шановний академік, як кажуть, „передав куті меду", висловлюючись так похвально про свій народ? Відповідь на це дає власне ось ця 607-сторінкова збірна праця українських учених, яка немов фільмовими кадрами відтворює нашу минувшину, наші культурні надбання протягом свого кількатисячорічного існування. Правда, останніми десятиліттями Москва проводила жахливу нівеляційну політику щодо України з метою перетопити український і всі інші поневолені нею народи в один „совєтський народ", по суті російський народ з його панівною совєтською культурою. Вона робила все можливе, щоб ті тисячолітні культурні надбання забути й затерти з людської пам'яті, затерти різниці між тими народами, включно з мовною денаціоналізацією.

І нічого дивного, що при допомозі школи, війська та засобів масової інформації червона Москва за півстоліття зробила більше шкоди українському народові як царська, біла Москва за два і півстоліття. Правда, немалу ролю тут відіграли і свої „підніжки Москви", які за ордени і добре платні посади зрадили свій народ і віддано служили тим, хто більше заплатить. Завдяки цьому сьогодні багато українців не тільки не знають нічого з минулого свого народу, за що не можна їх обвинувачувати, бо й не мали вони де про це довідатися, але вони ще й сьогодні, після проголошення незалежности української держави і демократичних свобід, цураються своєї мови, своїх традицій, цураються самі себе.

Збірник „Українське народознавство" — це книга знань про український народ і його минуле, яка повинна відсвіжити пам'ять старшого і поінформувати молоде покоління, щоб воно знало „хто вони, чиї сини, яких батьків діти". Книга поділяється на 20 розділів, в яких обговорюються такі важливі питання як „Предмет і завдання етнографії", „Походження українського народу", „Етнічна територія України". Це три головні розділи загальних знань про народ і землю, на якій йому судилося розбудовувати своє життя, свою культуру. Далі йдуть розділи „Світоглядні уявлення та вірування", „Релігія в житті українського народу", „Звичаї й обряди". Розділ „Народні знання" подає основні знання про народну медицину, ветеринарію, метрологію і математику, мораль і етику та педагогіку. Наступні розділи обговорюють „сім'ю і сімейний побут", „громаду і громадський побут", традиційне хліборобство і тваринництво, допоміжні зайняття і промисли та ремесла, які вказують, як український народ перемагав життєві труднощі і задовольняв свої потреби серед дуже складних і неприязних обставин. Це, очевидно, стосується „передреволюційних часів", бо совєтська влада багато чого поруйнувала на шкоду сучасного і майбутніх поколінь.

(Закінчення буде)

Л. Л.

Про мову і жерців Полігимнії

Вже гадалося, що відшуміло святочними емоціями Різдво, віддзеленчало, відколядувало, відблищало і вже аж до Великодня ніщо не зможе скаламутити „святого спокою", хіба що Бозя знов скине нам з неба чергову пляґу, в постаті кількохсь там інчової ковдерки зі снігу, яка може нам дати дуже багато морального і фізичного гарту до диспозиції.

З України також якось не тягнуло більшими „політичними протягами", можливо з нагоди свят, сталося то дивне затишшя (невідомо перед чим) де „ні вітру, ні хвилі, ні хмари". Певне штормове попередження було зроблене на всеукраїнському форумі інтеліґенції, там добряче дісталося всім україножерам і чітко визначено звідки „віють вітри, віють буйні". Уряд красно вдавав тотальне зрозуміння проблеми, делікатно каявся і проголошував солідарність з розбурханою інтеліґенцією. В урядових колискових не забракло заспокоюючих словес і обіцянок, не пропустити „попри вуха" той грізний vox populi, щоб після чергової аналізи і констатації того, що мова і культура в Україні потребують перманентної реанімації „спустити з урядових захмарностей" свій черговий vox dei, може при тій нагоді вдасться вияснити таємні важелі мовного дуалізму в пашпортах, метриках та засобах урядового та неурядового „двуязичного" офіційно-державного вислову. Скільки високоінтелектуальних списів скришили зацні лицарі культури об черлені урядові щити, учасникам форуму тільки відомо, а от що на щитах і урядових крицевих панцирях ні щерби ні подряпини, то вже сьогодні починає бути чітко зрозуміло загалові в Україні, та й за океан уже потроху просочуються хоч не гучні, та все таки докази того, що інтеліґенція на форумах „рве собі жили", а урядовий „караван іде собі преспокійно далі"!

Погляньмо, як то виглядає — ми маємо незалежну українську державу, а в ній цілком від неї незалежну державну мовну поблему і політику? Згадаймо, як шановні панове „сенатори" підкреслено демонструють свою зневагу до державної української мови, вважаючи, що в українському парляменті цілком немає обов'язку „парляндо" по-українськи. Так ся річ має у внутрішньому офіціозі, може у зовнішньому, на широкій міжнародній арені, панують гаразди за повним міжнародним стандартом? Виглядає, що в цій царині щодо мови є цілком невесело. З усього, що вдається почути в дипломатичних установах, можна припустити, що вживання мови репрезентованої ними держави „не цілком личить працівникам" і тому не вимагає грамотного і блискучого володіння нею, без розумової натуги і плинно. Це стосується передовсім тої середньої і нижчої ланки, яка уділяє телефонічно біжучу інформацію. На верхніх щаблях є переважно все гаразд, але загал рідко стикається з тими поважними особами, тож судять відвідувачі про репрезентацію з мовного портрета підлеглих. Що вже написалися, наговорилися, наобурювалися тутешні українці по цілих ЗСА, а в Києві ніби й не чують і вперто не бажають розуміти, що тутешній відвідувач, в силу обставин, не зміг оволодіти „єдіним і моґучім" і тому є україно-англомовним і не хворіє „двуязичієм". Не усвідомлюючи цієї важливої обставини, Київ послідовно шле сюди людей відповідно витриманих, але з єдиним ґанчем, дуже посереднім, або цілковитим неволодінням українською мовою. Може вона в дипломатичних українських представництвах „по штату не положена"? Часом хочеться перевірити чи ти потрапив у відповідні двері, чи то над ними майорить на вітрі український двокольор, чи на вивісці „двоголовий пташок"?

Також ідіосинкразія починається у людини, коли дістане можливість ознайомитися з пакетом матеріялів, що стосуються приїзду на ґастролі до ЗСА славетного хору ім. Григорія Верьовки. З ґастролями власне у ЗСА хор, як виявляється, вперше і як пристало на перших і повноважних представників українського національного хорового народного мистецтва, програма концертів мала б включати в себе все найкраще, що маємо у скарбниці з національного мелосу і фолкльору, ще й аґенція, що фірмує ґастрольне турне по ЗСА ніби на рівні, бо є нею Columbia Artists Managment, Inc. (prod. A. Grossman), репрезентує високу клясу менаджменту мистецьких груп і одиниць. Однак, на мою думку, не гоже національній репрезентації анґажуватися в заходи, які вже почалися на Фльориді і триватимуть завідомо при акомпаньяменті багатогранного скандалу. Може то часом і добра рекляма, для якогось третьорядного колективу, але не зовсім пасує до рівня того, який мав і має цей прославлений колектив. Ось перед очима шедевр перший — це програма концертів, узгоджена ще рік тому з американською фірмою, вія Лондон. Те, що понатикуване у ту програму не снилося своїм „вєрноподданним" характером навіть найбільш „правительственним" концертам, до якоїсь вийняткової совєтської моцної дати, або для виступу на польовому стані в котромусь колгоспі у старшобратній республіці. В другій частині концерту ульоковані найбільші „перли": „Очі чорниє", „Політ джмеля" у виконанні на дуже українському народному інструменті баяні (видно придався досвід з виступів на ланах) та „Циганські мелодії" у тому ж виконанні, в апотеозі чекає нас „Вєчєрній звон". Так тріюмфально закінчується концерт, постає питання, на яку публіку має надію шановний хор, перехрещений менаджерами на танцювальний ансамбль, звідки взявся той однозначний реверанс у другій частині? Відповідь на ці питання можуть дати масові русизми в англійському тексті програми і хіба місця, що вказують, де будуть проходити концерти в Ню Йорку, а то в Брукліні і Бронксі. Концертів буде відносно багато, але судячи з переліку заль і приміщень до виступів, то влаштовувачам не до шику, адекватного до рівня хору, бо і рівень хіба дещо змінився, судячи з першого варіянту програми. Став відомим і другий покращаний варіянт програми, ну вже геть чисто український і як такий зовсім майже адекватний до рівня репрезентації. Був він з великими боями, образно кажучи, витрясений з маестро Авдієвського напередодні виїзду Іреною Стецурою в Києві, якій ледве вдалося вияснити йому всю абсурдальну безодню першого варіянту. Не дивлячись на вмовляння і вирази обурення, на сцену на фльоридському першому виступі пішов скандальний варіянт. Побачимо, що і як буде, скажімо, у Філядельфії? Що сталося, чому так все роздвоюється, прикро, однак, очима пам'яті бачити і чути той тріюмф і шал зачарованої залі у Львові, — вперто стояча публіка не може припинити шквальних овацій і бісів, чую донині, як боліли і пашіли руки від оплесків. Здаю собі справу з того, що були то 1969-70 роки, що вже почалися у нас застій і дисидентські приморозки, що незабаром відлигу скують прісно пам'ятні мор-

(Закінчення на стор. 3)

Конкурс СУА для дітей з нагоди Року Родини — 1994

З нагоди Міжнародного Року Родини — 1994, Союз Українок Америки (СУА) проголосив конкурс для дітей і молоді в ЗСА, Україні та інших країнах українського поселення. Завданням дітей, поділених на три групи — 7-9, 10-12 і 13-18 років, було написати есей на тему: „Що означає для мене слово родина?“ Учасники і учасниці конкурсу могли писати українською мовою, або мовою країни, в якій живуть, щоб СУА міг включити цей проєкт у програму Об'єднаних Націй. Наймолодша група дітей могла включити до конкурсу малюнок на тему родини.

Адміністрація конкурсу звернулася до шкіл українознавства, парафіяльних шкіл та молодечих організацій ЗСА з проханням зацікавити молодь до участи в конкурсі. В організації цього конкурсу в Україні взяли участь: Союз Українок, Жіноча Громада, Львівський Інститут для спеціяльних шкіл-інтернатів та найбільшою мірою — вчителі шкіл.

До кінця грудня 1994 року зголосилося 426 учасників і учасниць. Із ЗСА надіслано 260 есеїв: 167 українською мовою і 101 малюнків, з України 147 есеїв і 64 малюнки. З Австралії, Бразилії, Канади, Польщі, Румунії, Словаччини і Швайцарії надійшло 19 есеїв і 3 малюнки. Для оцінки есеїв адміністрація конкурсу запросила до жюрі письменницю Г. Черінь та письменника М. Щербака і учителів — М. Воляньську, Л. Голинську, Е. Гойдиш, О. Кекіш, Г. Король, Г. Мілянич, М. Горбак, Л. Смик, Х. Ференцевич, К. Хому, Х. Храпливу і О. Шевченка та мисткинь В. Васічко, М. Голінату-Винарчук і Х. Головчак-Дебаррі.

Метою конкурсу було започаткувати між дітьми, батьками й вчителями діялог на тему родини та її значення в житті дитини і людини взагалі. Ми очікували глибокої застанови дітей і молоді над суттю родинного життя і цю мету ми осягнули — учасники та учасниці конкурсу писали докладно і часто висловлювали глибокі думки. Усі, без огляду на країну поселення, відзначали найважливішим в родині любов та взаємозрозуміння. Члени жюрі висловили признання батькам і вчителям поза межами України за те, що навчили своїх дітей не тільки говорити, але й писати українською мовою, враховуючи, що це вже третє і четверте покоління, народжене в неукраїнському середовищі. Мова учасників конкурсу з України є, зрозуміло, багатша, у їхніх творах віддзеркалюється, поруч труднощів щоденного життя, також любов до Батьківщини.

З огляду на велике число есеїв (чимало вартісних) адміністрація конкурсу, за порадою членів жюрі, поділила кожну нагороду на 3 або 4 частини. Під час закінчення 1994/95 шкільного року всі учасники у ЗСА одержали від СУА грамоти, а 48 — нагороди у формі державних бондів. Найвища нагорода у ЗСА — 100 дол., найнижча — 10 дол. У жовтні 1995 року одержали книжку „Рік Родини —1994“, у якій поміщено нагороджені есеї та уривки з кращих. Прізвища усіх учасників конкурсу вирізнено на останніх сторінках книжки.

В Україні відділи Союзу Українок зорганізували конкурси у восьми областях: Дніпропетровській, Запорізькій, Івано-Франківській, Київській, Львівській, Миколаївській, Сумській і Херсонській; Жіноча Громада в областях: Київській, Луганській і Волинській. Д-р Віра Ремажевська з Інституту для спеціяльних шкіл Львівської области організувала конкурс учнів із восьми шкіл: 4 школи зі Львова і по одній із Великого Любіня, Жовкви, Підкаменя і Самбора. З інших областей діти прислали свої твори самостійно.

У вересні 1995 року вийшла з друку книжка під назвою „Рік Родини — 1994“, у якій поміщені в цілості або

Вручення нагород учням школи для глухих у Підкамені під Бродами, Львівської области.

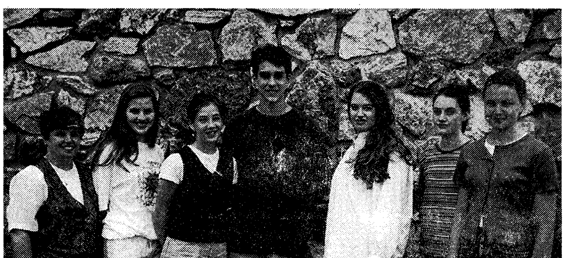
Учасники конкурсу зі Школи Українознавства в Рочестері, Ню Йорк.

уривками 125 нагороджених і кращих есеїв разом із дев'ятьма кольоровими малюнками. На обкладинці 64-сторінкової книжки є малюнок учня зі школи-інтернату у Самборі, Львівської области.

Представниця СУА Ольга Тритяк відвідала учасників конкурсу в Україні, щоб передати грамоти за участь, книжку „Рік Родини — 1994“, нагороди, як також додаткову дитячу літературу, яку СУА закупив в Україні з уваги на те, що книжки в Україні стали дорожчі і менш доступні дітям. Деякі книжки на ту ціль подарувала СКВОР (голова Іроїда Винницька) і письменниця Леся Храплива-Щур, а для дітей у ЗСА письменниця Ганна Черінь.

Запрошення із Запорізького відділу СУ переконало СУА, що треба конечно до них приїхати. Голова СУ Зінаїда Дехтярова писала: „Ми, членки СУ, дуже бажали б, щоб Ви особисто вручали нагороди; діти побачать, що про них дбають та бачать в них майбутнє. Зустріч з Вами буде для дітей надхненням до дальшої праці. Старaємось, щоб вони не втрачали надії і не піддавалися впливам російськомовного оточення!“

— Перша зустріч з дітьми — учасниками конкурсу відбулася у Херсоні. Тут Ольга Тритяк і письменниця з Києва Ольга Сенюк передали дітям нагороди, грамоти та книжки. В Херсоні було приємно почути українську мову в автобусі та на вулиці. Нас вітали не тільки членки СУ і батьки

Учасники конкурсу (зліва — вчителька Л. Більовщук) зі Школи Українознавства у Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

Учасники конкурсу зі школи ім. Лесі Українки в Запоріжжі. Зліва — О. Тритяк, справа — З. Дегтярова.

дітей, але також представники інших організацій, включно з членами Товариства репресованими, які осіли тут з огляду на заборону повернутись у рідні край.

З Херсону ми переїхали по той бік Дніпра до Цюрипинська (колись Олешки, де була Олешківська Січ). Тут оглянули добре зорганізовану українську школу в супроводі управительки, яка говорила гарною українською мовою, показувала цікаві праці дітей про українські звичаї, традиції та з різних ділянок українського народного мистецтва.

Наступною зупинкою на півдні України України було Запоріжжя, де вже на станції очікували нас членки місцевого СУ з квітами. Поїхали ми просто до школи ім. Лесі Українки, 70-ліття якої припало саме цього року. Діти вітали нас хлібом і сіллю; директорка вибачилась, що не володіє добре українською мовою. Голова СУ Зінаїда Дехтярова просила О. Тритяк промовляти до дітей поволі, бо не всі старші діти розуміють українську мову; тільки молодших, від 1 до 3-ої кляси навчають українською мовою. Дуже приємно було почути в'язанку українських патріотичних пісень, переплетених віршами, виконану гарною мовою молодшими дітьми у народному одязі. Після програми ми оглянули, разом з дітьми та їх батьками, острів Хортицю та Музей Козацької Слави.

Батьки учасників та учасниць конкурсу нам пишуть із Запоріжжя: „Робота Союзу Українок Америки та союзянок Запоріжжя викликає у нас повагу... для наших дітей участь у конкурсі стала можливістю продемонструвати живучість споконвічних традицій української сім'ї... книга „Рік Родини — 1994“ залишиться пам'яттю на все життя в наших родинах...“

В Івано-Франківському вручення нагород, грамот та книжок відбулося у приміщенні нової гімназії, учні якої, за словами директора З. Береговського — „це наша надія на краще майбутнє України“. Будинок гімназії модерно устаткований, учні роблять надзвичайно гарне враження. Голова відділу СУ Івано-Франківської області, педагог Любомира Говенко не тільки організувала конкурс у свою області, але також висловила свою опінію в журналі „Поліття“: „Діялог між дітьми, молоддю, їх батьками, вчителями, започаткований СУА, дасть, без сумніву, поштовх до розвитку народної, національної фамілології, яку з кон'юнктурних мотивів так довго нехтувалося в Україні. У свідомості молоді живе культ Матері, Сім'ї, Родини, що успадковується з покоління в покоління“.

Відтак поїздка до близького Калуша, з якого діти двох шкіл прислали свої есеї самостійно. Деякі з них одержали нагороди.

На запрошення СУ Львівської области та львівських спеціяльних шкіл учасники і учасниці конкурсу зійшлися разом з батьками у Світлиці Союзу Українок для вручення нагород. Після святкового відкриття представниця незрячих Люба Гриців подякувала СУА за включення їх у конкурс та звернула увагу на їхні успіхи. Зауважила, що випускники спеціяльних шкіл також здатні відігравати добру ролю у житті нашої спільноти. Присутні нагородили її виступ оплесками. Д-р Віра Ремажевська дякувала СУА за запрошення цих дітей до конкурсу, зазначуючи, що в їх житті ця подія має надзвичайне значення — вона дасть їм змогу вірити у свої сили.

Опісля О. Тритяк відвідала спец-школу-інтернат для 250 недорозвинених дітей у Самборі. У супроводі директора Я. Палиці, О. Тритяк і голова місцевого відділу СУ Ростислава Федак оглянули кляси для навчання та спальні дітей. Вражали порядок і чистота. Навчання тут фахове, зорганізоване на взір десятирічки. Дівчата вивчають кравецтво, хлопці вчаться на столярів та механіків. Підприємства зобов'язані законом прийняти до праці певну кількість випускників тих шкіл. Із цієї школи було 6 учасників, один з них є автором малюнку на обкладинці книжки „Рік Родини — 1994“, його лице сяяло щастям, коли він побачив цю книжку.

У Підкамені біля Бродів є школа-інтернат для глухих і хворих дітей, їх тут 105. Ольга Тритяк приїхала туди з д-ром Вірою Ремажевською. Крім нагород, грамот та книжок п'ятьом учасникам конкурсу, передано усім дітям яблучний сік, куплений в дорозі зі Львова у фабриці. Навчання дітей відбувається при допомозі індивідуальних слухавок. Вчителька комунікується з учнями мікрофоном. Від директора школи Б. Українця ми довідалися, що по закінченню навчання сиротам дається „придане“ — подушку, ковдру, одяг тощо. Ставлення вчителів до дітей дуже приязне.

Школа для глухих дітей є теж у Жовкві, дітей тут 85. Управителька школи С. Витвицька дала змогу оглянути бездоганно чисті приміщення. Кожного року місцеві підприємці і управителі міста влаштовують для дітей гостину св. Миколая. В конкурсі брало участь троє дітей з цієї школи.

Остання зустріч з дітьми України відбулась у Києві у приміщенні Державного Музею літератури України. Тут зійшлись учасники і учасниці конкурсу, яких організували Союз Українок і Жіноча Громада. Під час передачі нагород діти виконали ряд пісень і віршів. Програмою провадила Галина Жулинська, секретар Жіночої Громади. Як і в інших школах, на закінчення передано подяку Союзові Українок Америки за рішення запросити дітей України до участи в конкурсі.

СКВОР і УПЛДМ надіслали оцінку книжки „Рік Родини — 1994“, в якій, між іншим, говориться:

„Для педагогів — це безцінне джерело студій над питанням, як сприймає дитина існування та діяння родини. Звичайно ми знаємо лише, як розуміють родину дорослі. А це тільки половина правди. Тому саме Вашим виданням Ви заповнили очевидну прогалину у знанні наших педагогів, і в цьому найбільша Ваша заслуга...

Підписані за СКВОР: Іраїда Винницька, голова, і Віктор Павленко, секретар, за УПЛДМ: Антоніна Горохович, голова і Леся Храплива-Щур, секретар.

А ось що пише з цього приводу редакторка журналу „Українка в світі“: „Із найбільшим зворушенням та признанням прочитуємо сторінки видання СУА п. н. „Рік Родини — 1994“. За проведений конкурс належить Союзові Українок Америки скласти подяку, признання і ґратуляції. Це велика і корисна праця. — Ярослава Зорич“.

Книжки „Рік Родини — 1994“ можна замовляти в канцелярії СУА UNWLA Inc., 108 Second Ave. New York, N.Y. 10003. Ціна книжки — 10 дол., з пересилкою — 12 дол.

За адміністрацію конкурсу

— Ольга Тритяк,
заступниця голови СУА

Про мову...

(Закінчення зі стор. 2)

довські морози, а концерти і пісні хору ім. Григорія Верьовки були доступним для всіх святом Поліґимнії і не давали нам мерзнути у душах. Кожен у Львові пам'ятає те свято, яким був кожен приїзд хору до нас. Чи пам'ятає добродій Авдієвський, як твердив тоді, що приїжджає до Львова ніби на затвердження програми, а от тепер лежить перед мною майже все, що було „затверджене“ тоді, лиш написане латинськими літерами і з купою помилок. Невже нічого нового не з'явилося в репертуарі за той час? Куди поділся так актуальний в цю пору „зимовий цикл“? Невже в хорі все тече, але не міняється? Завдаю ці питання і переконуюся, що лиш руки мої згадують ті урочі свята хорового куншту, бо болять подивом донині. Прикро мені дуже, що в Ню Йорку його на днях для мене не буде, адже ви дозволили вашим імпресаріо вивести те свято, призначене для нас, на Бруклин і Бронкс, пане Авдієвський. Чи так трактується у незалежній Україні свобода слова, свобода совісти в парі із свободою вибору? Невже вибір так нескладний?

Як воно так просто діється, що чим довше існує наша держава, то тим дивнішу свободу вибору узурпують собі наші мистці за її межами. Той вибір узалежнився від коливань пульсу коньюнктури, чи досягнення тої чи іншої мети на мистецькому ринку. Відомі музики, чи засновники вишуканих престижевих музичних імпрез і фестивалів у одній особі, на шпальтах преси переживають певну мімікрію, постаючи поперемінно, скажімо, на вельми початковій фазі перебування у ЗСА, так ніби у „вишиванці“, а зі зростом популярности в пресі утримують в контексті російського музичного бомону, і це якось не викликає спротиву і не вимагає спростування. Адже на хвилі тотальної в Америці русофілії, це чудовий Пегас, що стрімко виносить адепта на висоти місцевого музичного Олімпу, а от з гопаками шановна артистична братіє „Колумбія Артістс“ зашле вас на Бронкс, а звідти і географічно і морально, далеченько на „давнтавн“, до тої „малої України“, бо хоч вона тут мала, то власне там знайшлось би немало українців, а також менший, ніж у Києві, але вже півстоліття, Український Народний Дім, далебі може і не гірший за ті, що вам запропонували ваші імпресаріо. Шкода, що не чекав прославлений хор до себе у гості земляків своїх, бо як свідчить той сумнозвісний перший варіянт програми, не про нас було шито, магіями з „Колумбія Артістс“ свято української Поліґимнії?!

„ЩО ПРАВДА ...

(Продовження зі стор. 2)

У своїй статті „Світла і тіні Маніфесту“ М. Мельник подав досить довгу цитату з промови Президента Кучми на Всеукраїнському пленумі Творчих Спілок Мистців України, з чого подамо тільки початок і кінець: „Свою чорну справу зробила кампанія по звинуваченню мене в антидержавних намірах та антидержавному курсі напередодні і в ході президентських виборів, та вже й за час моєї діяльности на посту глави держави... Я рішуче відкидаю намагання звинувачувати керівництво України у начебто свідомому згортанні розвитку й поширення української культури, мови й літератури“. Як бачимо, тут лише загальникові твердження, без жодних прикладів чи фактів. А тим часом Президент Кучма добре знає, чому його звинувачували і в чому напередодні та в ході президентських виборів та й після того. Бо як же могло бути інакше, коли він у своїй інавгураційній промові сказав про потребу офіційної російської мови в Україні? Правда, після того він тільки ще один раз підтвердив, що своєї думки в тій справі він не змінив, але більше ніколи до того не повертався. Але й не відмовився від тієї думки. І це дало поштовх до розпалювання російської мови скрізь і всюди. Тому в Маніфесті й пишеться: „Все це дає підстави зробити висновок: національна культура й державна мова дратують органи управління як у столиці, так і в областях, їм чиниться активний опір, вони переслідуються. Створюється абсурдна ситуація. Наш народ упродовж століть, всупереч забороні і цькуванням, оберігав і виховував рідну мову, і тепер, у самостійній державі, йому доводиться боротися за її порятунок. Безпрецедентно: народ має свою мову, а більшість урядовців розмовляє мовою чужої країни, з викликом демонструючи „незалежність“ від власного народу. Чи можна собі уявити іншомовних представників влади в Росії?.. Шалений тиск антиукраїнських сил зростає на всіх поверхах державної влади“.

Щождо другої частини наведеної цитати Президента, то хоч він рішуче відкидає намагання звинувачувати керівництво України у начебто свідомому згортанні розвитку й поширення української культури, мови й літератури, все ж він не заперечує, що таке „згортання“ існує, а чи воно свідоме чи несвідоме з боку Уряду, то від того ні нашій культурі, ні мові, ні літературі не є легше. Вони переслідуються і то повною парою. Тому то таке болісне і правдиве ствердження в Маніфесті: „Спілка Письменників, НАН України, творчі й громадські організації, партії і конфесії неодноразово зверталися до Президента, Верховної Ради, Кабінету Міністрів

(Закінчення на стор. 4)

В глибокому смутку ділимося сумною вісткою з рідними і приятелями, що вранці 22-го січня 1996 р. упокоїлася наша найдорожча МАМА і БАБУСЯ

бл. п.

ФЕОДОРА ПЕТРІВНА МАНОЙЛО

ПАНАХИДИ відбудуться — середа 24-го січня о 5-ій год. веч. в похоронному заведенні Насевича при 109 Tabor Rd., Філядельфія, Па.

П'ятниця 26-го січня о 6:00 год. веч. в церкві св.Покрови при South & Oak Lane Ave, Філядельфія, Па.

У суботу 27-го січня відбудуться о 8:30 год. вранці св. Літургія з Панахидою у церкві св. Покрови у Філядельфії, а тоді тіло покійної буде перевезене на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Після похорону відбудеться поминальний обід в залі при церкві св. Андрія Первозванного.

Вічна Тобі, Мамо, пам'ять!

Горем прибиті:

дочка	— ПАРАСКЕВА з мужем ІВАНОМ ПРАСКОМ
внуки	— СОФІЯ і
	— ВІКТОР
свати	— ОЛЕКСАНДРА і НАЗАР ПРАСКО

ближчі і дальші родичі покійної тут і в Україні.

Жива сила

Вам доводилося бачити, як квола стеблина, тягнучися до сонця, пробиває, розламаує асфальт? Завжди вражає могуть несміливого паростка, який тільки но викільчивсь із тугої зернини. Це велика загадка природи —жива сила буття, яка єдина здатна пробити морок відчаю і зневіри.

У 1817 році російське самодержавство спробувало назавжди поховати дорідне зерно української освіти та науки, що вродило на ниві всесвітньовідомої Києво-Могилянської Академії, закривши нашу вищу школу та приписавши собі всі її здобутки. Цю спробу наполегливо й послідовно підтримували також більшовицькі окупанти. Лише через 175 років, уже в незалежній Україні вдалося повернути життя Києво-Могилянської академії. В першу річницю незалежности України було офіційно відкрито університет, сьогодні це — Національний університет Києво-Могилянська академія. Минуло лише чотири роки, відколи невелика група ентузіястів розпочала відродження нашої славної alma mater. Звичайно, тоді ми навіть не могли уявити, які труднощі та перешкоди доведеться долати. Тому можна сказати й так: минуло цілих чотири роки. За цей час ми пізнали силу підтримки тисяч людей, радість спілкування й спільної праці однодумців, вдоволення від добре зробленої справи. Ми побачили реальні перспективи розвитку за нашим ретельно опрацьованим пляном у 2009 році повністю завершиться відновлення містечка Києво-Могилянської академії зі зведенням усіх необхідних інфраструктур для функціонування університету. Ми знаємо, чого ми прагнемо...

Чого ж ми досягли за ці роки? Насамперед — повністю впроваджено бакалаврську програму. З наступного року розпочинаються маґістерські та докторські програми. Сьогодні в НаУКМА функціонує три факультети суспільних наук (економіка, соціологія, політологія і державне управління), гуманітарних наук (філософія, історія, література, культурологія, релігієзнавство), природничих наук (екологія, радіобіологія, охорона навколишнього середовища). Крім того, існує два загальноуніверситетські департаменти: школа соціяльної роботи (перша на Україні) і департамент інформаційних технологій. У 1996 році ми відкриваємо факультет правничих наук, а також пляснуємо відкриття банківського дослідницького центру та школи бизнесу.

До речі, з цього академічного року успішно розпочала повноцінну діяльність наша філія в Острозі, де готують економістів, істориків та соціологів. Нині в Києво-Могилянськії академії навчається 1021 студент (включаючи 158 студентів Острозького колеґіюму). Зараз ми розпочали працю над відкриттям другої філії — в Миколаєві, і розглядаємо це як дуже серйозне завдання: відкрити українськомовну вищу школу у геть зросійщеному місті. Крім того, при Академії діють чотири середні колеґіюми — в Києві, Черкасах, Запоріжжі та Теодосії, де за затвердженими нашою Вченою радою програмами навчається понад 1000 учнів. Пляснуємо створення такого роду колеґіюмів у Трускавці, Вінниці та в деяких інших містах України.

З року в рік зростає авторитет нашого молодого і водночас давнього університету. Про це найкраще свідчать цифри. У 1992 році 529 молодих людей виявили бажання вступити до нас учитися, в 1993 — 873, у 1994 — 1068, у 1995 — 1456. Багато з наших студентів стажувалися і стажуються в західньоевропейських та північноамериканських університетах, і ми маємо прекрасні відгуки про них. В НаУКМА високого рівня викладацький склад: із приблизно 150 викладачів 30% мають ступінь доктора наук і 46% — кандидата наук. Ми сьогодні маємо продуктивні зв'язки з більш як тридцятьма університетами світу, за ці роки понад 100 зарубіжних професорів вчило наших студентів.

У 1991 році ми не мали жодного квадратного метра площі, жодної книжки, жодного комп'ютера, жодної лябораторії. Сьогодні загальна площа наших приміщень становить понад 60,000 квадратних метрів. Крім того, ми практично завершили будівництво гуртожитку на 650 місць — питання тепер стоїть про обладнання житлових бльоків, а кожен з них коштує 3,500 долярів. Повністю ж спорудження гуртожитку обійшлося нам, якщо перерахувати в тверду валюту близько двох мільйонів долярів... Тепер розпочинаємо будівництво нашого науково-інформаційного центру та готелю для запрошених іноземних професорів. Нагально стоїть завдання швидко відремонтувати 40,000 квадратних метрів площ, які нам у тяжкому змаганні вдалося забрати у колишнього військово-політичного училища. На черзі також будівництво сучасної бібліотеки. Ми завершуємо реставрацію будинку фундаторки Академії Гальки Гулевичівни. Староакадемічного корпусу, збудованого гетьманом Мазепою, трапезної, зведеної митрополитом Могилою. А на черзі — академічний храм. Конґреґаційна церква, на реставрацію якої нам ніяк не вдається дістати коштів...

Нині наша бібліотека налічує понад 200,000 томів літератури, але ще дуже багато треба зробити, щоб привести її якість у відповідність із сучасними вимогами до університетських бібліотек. Особливо це стосується передплати авторитетної зарубіжної періодики та закупівлі сучасних підручників.

Комп'ютерний парк НаУКМА, мабуть, найсучасніший серед усіх українських університетів. У нас функціонує льокальна комп'ютерна мережа, ми маємо сучасні комп'ютери, електронну пошту, зв'язок зі світом через Щтнкеткн тощо. Найбільші проблеми полягають у тому, щоб підтримувати мережі та лінії зв'язку, а також постійно оновлювати комп'ютерний парк.

Другий рік працює Видавничий Дім „КМ Academia", вже випущено понад двадцять книжок, частково оснащено сучасним обладнанням друкарню. У НаУКМА сьогодні видається три студентські газети і два журнали.

Зрозуміла річ, що все перелічене вимагає значної фінансової підтримки. Приблизно на 60% ми фінансуємося урядом України, інші 40% постійно шукаємо через різні фонди, дослідницькі та добродійні програми і т. ін. Значну допомогу подали нам українці з різних куточків світу, а особливо з Канади та ЗСА. При цій нагоді я особливо хотів би подякувати Ініціятивному Комітету для допомоги НаУКМА у Вінніпезі (голова Софія Качор, члени Ярослав Розумний, Михайло Тарнавецький, Степан Дупляк, Оксана Розумна), які зібрали на потреби НаУКМА понад 300,000 дол. Фонд Допомоги Україні з Торонто (голова — Ярослава Шафранюк) виділив для нас 80.000 дол. Ольга та Марта Сабари пожертвували понад 50,000 дол. на встановлення стипендій пам'яті Петра Сабари. У ЗСА створено фундацію Mohyla Academic Society (президент — Всеволод Онишкевич, члени Екзекутиви — Іван Фізер, Юрій Фаріон, Володимир Мазепа, Лариса Онишкевич, Лідія Зайнінґер), яка разом із своїм попередником, Комітетом Допомоги НаУКМА, очолюваним професором І. Фізером, зібрала також понад 300,000 дол. на потреби відроджуваної Києво-Могилянської академії. Фонд родини Фещенко Чопівських (Вашінґтон) виділив для НаУКМА 50,000 дол. Такі ж суми пожертвували Григорій Малиновський та Володимир Безсонів. Глибока усім Вам вдячність...

Я розумію, що назвав лише кількох людей із тисяч, що нам допомагали й допомагають. Усіх перелічити в газеті просто не маю фізичної можливості. Але повірте, що всіх Вас ми пам'ятаємо, всім до глибини душі вдячні, і ім'я кожного з Вас занесено до Хвальної Книги Києво Могилянської академії, яка буде вічно зберігатися в нашому музеї, який нині створюємо.

На що ж витрачено кошти, які цент до цента складали наші брати та сестри за океаном?

Приблизно 50,000 дол. конвертовано нами в українські карбованці й покладено в банк — сьогодні на нашому депозиті є близько двадцяти мільярдів карбован-ців, проценти з якого ми витрачаємо на різні цілі університету. Закуплено комп'ютерного обладнання на суму 213,000 дол. Серед нього комп'ютерно-інформаційний центр з потужними серверами, три навчальні кляси для студентів, принтери, скенери, програмне забезпечення, витратні матеріяли, обладнання та матеріяли, необхідні для повноцінного функціонування Щтнкеткн, комп'ютери для бібліотеки, бюр, видавництва і т. ін. Всього в НаУКМА нині нараховується понад сто сучасних комп'ютерів. З Вашої пожертви ми придбали повністю фізичну та гемологічну навчальні лябораторії, а також закуплено деяке обладнання для інших лябораторій факультету природничих наук — всього на суму 11,000 дол. Придбано лябораторію для вивчення мов — 50,000 дол. На формування бібліотечного фонду витрачено 15,000 дол. Для видавництва закуплено сучасну друкарську машину (99,000 марок), а також іншого обладнання на суму 5,000 дол. На закупівлю копіювальної теніки витрачено 68,000 дол., а також на витратні матеріяли — 12,000 дол. Підтримка друкованих видань, а також нашої реклямної продукції — 5,200 дол., виготовлення Хвальних книг, різних дипломів — 2,100 дол. На ремонт навчальних приміщень витрачено 8,000 дол., на закупівлю спеціяльних меблів, обладнання для клясів і бюр — 5,000 дол. На підтримку реставраційних робіт витрачено 6,000 дол. На дообладнання студентської їдальні і кафе пішло 7,000 дол. На самому початку нашої діяльності куплено мікроавтобус за 4,000 дол. На придбання експонатів для музею Києво-Могилянської академії — 175 дол. Витрати, пов'язані з реєстрацією Міжнародного фонду сприяння відродженню Києво-Могилянської академії — 500 дол. На виплату одноразових стипендій та ґрантів співробітникам і студентам - 13,725 дол. На оформлення відряджень за кордон студентам і співробітникам (візи, страхування і т. ін. — 720 дол.) переважно за візи і страхування студенти та співробітники платять смі; для оплати закордонних відряджень наших співробітників не витрачено ані цента, всі такі відрядження оплачується або за рахунок ґрантів, або персонально. На підтримку Острозького колеґіюму (закупівля книжок для бібліотеки, деякі ремонтні роботи) спрямовано 1,200 дол. Наші витрати, пов'язані із запрошенням іноземних професорів (оплата за проживання, харчування, в окремих випадках за квитки), становлять на сьогодні 2,110 дол. На підтримку проведення наукових конференцій, семінарів, дискусій за всі чотири роки пішло 2,325 дол. На різні інші дрібні цілі (поштові витрати, деякі канцтовари, папір тощо) всього витрачено 1,315 дол.

Це фізично й функціонально існує, і кожен з Вас, дорогі друзі, може побачити все на власні очі. Ми прожили дуже складний період першопочаткового становлення. Проте період структуризації для нас уже минув, і, починаючи з 1996 року, керівництво НаУКМА для всіх своїх приятелів буде видавати річний звіт про залучення коштів, їх використання, про те, які проблеми вдалося розв'язати в поточному році, які не вдалося, які перспективи нашого розвитку і т.д.

Якщо ж говорити про найпекучішу проблему, яка на ближчу перспективу стоїть перед Києво-Могилянською академією, то це, звичайно, завершення упорядкування гуртожитку. Як я вже згадував, 3,500 дол. коштує один бльок , і імена донорів будуть зазначені на спеціяльній табличці біля дверей. Зважаючи на зростання престижу НаУКМА, на те, що впроваджуються додаткові курси, програми, на те, що необхідно освоювати нові території, проводити значні реставраційно-ремонтні роботи, оснащувати університет сучасними навчальними технологіями, будувати нове приміщення модерної бібліотеки, ми пляснуємо з чергового навчального року, за який студенти ще не заплатили за навчання або не відпрацювали оплату в університеті, ввести платню за річне навчання в розмірі, еквівалентному двом тисячам американських долярів. Ми розуміємо, що таке рішення не дуже порадує студентів, але іншого виходу у нас для того, аби справді давати освіту високого рівня, немає. Навчання одного студента сьогодні нам обходиться в дві з половиною тисячі долярів на рік. На жаль, державне фінансування і недостатнє, і нестабільне. Ми розуміємо, що не всі студенти можуть заплатити таку суму грошей, і тому вже сьогодні розпочинаємо кампанію ґрантів на оплату навчання студентів НаУКМА. Всіх бажаючих ми запрошуємо встановлювати стипендії в розмірі 2,000 дол. які в чесному конкурсному змаганні здобуватимуть студенти, починаючи з другого року навчання. За перший ми й далі залишимо символічну платню, щоб кожен бажаючий мав змогу вчитися, якщо у нього є здібності. А далі все залежатиме від самого студента.

Отже, шановні добродії приятелі Національного університету „Києво-Могилянська академія". Ви бачите, що без Вашої допомоги ми б не існували. Кожен з Вас зробив святу справу, допомігши відродженню нашої славної історичної святині. Звичайно, попереду ще багато і багато складних завдань, але головне — асфальт пробито. Те, що видавалося неймовірним, здійснено. Жива сила нашої духовної нескореності виявилися сильнішою за всі заборони й перепони, за всі фінансові та економічні негаразди, за всі заздрощі та наклепи. Бо все, що живе й життєдайне, пробиває собі дорогу до світла.

В'ячеслав Брюховецький
президент НаУКМА

ПРЕЗИДЕНТ...

(Закінчення зі стор. 1)

ливість створити нову державу, обдумували кожний ними зроблений в тому напрямку крок, включно з точками Конституції. Тому не припадково в Конституції говориться про те, що час до часу Президент держави є зобов'язаний звітувати перед народом про стан унії.

З таким звітом про існуючий стан країни та пляни на майбутнє у вівторок, 23-го січня, виступив перед Конґресом президент Билл Клінтон. Свій звіт він розпочав подякою всім тим американцям, що в одностою американського вояка розкинені по цілому світі, а зокрема тим, які сьогодні у Боснії затверджують перемир'я. Він запропонував сім точок, що на його думку є найважливішими для кращого майбутнього американського народу. Починаючи від важливости сильної родини, як першої та найважливішої підвалини для сильної держави, він не забув підкреслити атрибути Гіллярі Родгам-Клінтон як вірної дружини, чудової матері та прекрасної Першої лейді.

У дальшому Б. Клінтон підкреслив важливості освіти, економіки, ліквідації злочинства, збереження чистоти довкілля та відповідальність Америки задержати своє місце провідної держави у світі. Тут він зокрема зазначив, що Америка не може ізолюватися від світових проблем, не повинна вона також бути і поліціянтом для цілого світу, але повинна стати найкращим примирителем у світі. Він також окремо віддав шану ветеранам Другої світової війни, назвавши Роберта Дола, як тих, що здобули та утвердили все те чим втішається Америка сьогодні. Одначе найдовше він затримався над останньою сьомою точкою свого звітування — як бути Америці, щоб змагати до ще кращого майбуття. І саме тут він відповідно знову підкреслив оті всі точки про які говорив у своєму звіті, бо саме вони представляють сильну Америку в майбутньому. В цій точці він звернув увагу на те, що ера бюрократизму закінчилась і починається ера спільної праці для добра всього народу. Щоб це осягнути доконче треба знайти спільне зрозуміння.

У загальному звіт Президента був успішним у тому, що він зумів торкнути якраз ті справи, якимисьогодні болів пересічний громадянин, і над явищами які створюють небажані наслідки — злочинство, безробіття, страх перед незабезпеченою старістю. Для ефекту він відзначив кількох громадян за їхні непересічні зусилля допомоги іншим і не забув підкреслити свою готовість до співпраці з республіканцями на всіх відтиннках.

Завваги від республіканців на звіт Президента дав провідник сенатської більшости і головний президентський кандидат Республіканської партії сен. Роберт Дол. Він скритикував звіт Президента, як такий, що знову намагається зробити Уряд країни „доброчинним батьком" для всіх тих, які вміють це використати. Закинув, що еліта яка править країною не знає бажань народу і хоче бути щедрою коштом інших для тих, які цього не заслуговують Закінчуючи, Р. Дол признав, що країна має проблеми, але їх можна розв'язати.

„ЩО ПРАВДА ...

(Закінчення зі стор. 3)

з пропозицією вжити хоч якихось заходів, аби підтримати державну мову, українське книговидання, освіту, науку, літературу, театр, кіно. У відповідь — глухе зневажливе мовчання... Українських патріотів витісняють з армії, звільняють з роботи... Войовничий російський націоналізм опановує всі рівні державно-адміністративного управління... По суті, проти українців в Україні вже проводяться етнічні чистки... Минув час, коли антиукраїнську позицію вищих урядовців можна було вважати невіглаством, безкультурністю, помилкою..."

А тим часом М. Мельник радить спочатку втримати політичну суверенність України, вийти з економічної кризи, розбудувати національні Збройні Сили і аж „щойно тоді думати про українізацію"... Боюсь, що поки дійдемо до отого „щойно тоді", буде запізно...

Своєрідною тінню Маніфесту М. Мельник вважає і ось ці майже заключні слова того Маніфесту: „З почуттям великої історичної відповідальности ми, представники української інтеліґенції, закликаємо об'єднатися для порятунку України та її народу політичні сил, громадські організації, робітників і селян, працівників культури, науки, освіти..." і т. д. Автор пише: „І тому кличі 'рятуйте, бо нація погибає' є досить несерйозні". А мені здається, що вони дуже і дуже серйозні і — на часі! Бо „що правда — то не гріх".

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

КАТЕРИНА ЛИМАР член УНС Відд. 345-го Т-ва ім. Богдана Хмельницького в Міннеаполісі, Мінн. померла 6-го листопада 1995 року на 90-му році життя. Нар. 1904 року в Україні. Членом УНС стала 1924 року. Залишила у смутку дочок Юлію Лаврик і Маріянну Тіс з мужем Геррі, сина Бориса з дружиною Мері Джо Пилатюк, 10 внуків і 14 правнуків, сестер Анну Романчук, Павлину Гайдак і Олену Ткач, шваґерку Олену Рихтій і дальшу родину в ЗСА Канаді й Україні. Похорон відбувся 8-го листопада 1995 року на цвинтарі Сансет Меморіял Парк в Міннеаполіс, Міннесота.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Каркоць, секр.

ЙОСИФ ЛУКІВСЬКИЙ член УНС Відд. 253-го в Ладлов, Масс. помер 11-го лютого 1995 року. Нар. 14-го березня 1921 року в селі Батяче, Україна. Залишив у смутку дружину Розалію, сина Йосифа з дружиною Люсі, дві дочки Наталію Метрас і Марію Яґодовську, шестеро внуків в ЗСА і в Україні а також сестру в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі св. Алойзія в Індіен Орчард, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!

Петро Гаврилців, секр.

РИЧАРД ІВАН КУЛИК член УНС Відд. 147-го Т-ва ім. св. Михаїла в Аллентавн, Па. помер 27-го жовтня 1995 року на 16-му році життя. Нар. 5-го вересня 1979 року в Аллентавн, Па. Членом УНС став 1985 року. Залишив у смутку батьків Івана і Дольорес (Паано) Куликів, сестру Христину і брата Михайла і дідів Вілліяма Кулика і Франка і Дольорес Рау. Похорон відбувся 31-го жовтня 1995 року на цвинтарі Сідар Гилл Меморіял Парк в Аллентавн, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Дженіс Мілінічик, секр.

АНДРІЙ НАМАКА член УНС Відд. 206-го Т-ва „Запорозька Січ" у Вунсакет, Р. Ай. помер 18-го листопада 1995 року на 66-му році життя. Нар. 11-го грудня 1928 року в Камберленд, Р. Ай. Членом УНС став 1967 року. Залишив у смутку дружину Люсіл, дочок Люрі Гакомб і Леслі Шеппард, сина Ґері, брата Петра і шестеро внуків. Похорон відбувся 21-го листопада 1995 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Беллінґгем, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!

Леон Гардінґ, секр.

АНДРІЙ КУРИЛО член УНС Відд. 1-го Т-ва ім. св. Андрія в Шамокіні, Па. помер 26-го листопада 1995 року на 81-му році життя. Народжений в Україні. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину Фейт. Похорон відбувся на українському цвинтарі в Шамокіні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Юрій Полиняк, секр.

МОНРОЕ В. БОЙКО член УНС Відд. 59-го Т-ва „Українська Січ" в Бриджпорті, Конн. помер 5-го травня 1995 року на 61-му році життя. Нар. 1933 року в Бруклині, Н.Й. Членом УНС став 1988 року. Залишив у смутку маму Софію Бойко, кузинку і дальшу родину. Похорон відбувся 10-го травня 1995 року на цвинтарі св. Івана в Норвок, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

Тарас Сливінський, секр.

ОЛЬГА ЛАВРІВ член УНС Відд. 379-го Т-ва ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл. померла 24-го липня 1995 року на 79-му році життя. Нар. 1916 року в Україні. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку сина Романа Лаврова. Похорон відбувся 29-го липня 1995 року на цвинатарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Мирон Лущак, секр.

ЮРІЙ КРОЧАК член УНС Відд. 204-го Т-ва ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н.Й. помер 22-го листопада 1994 року на 76-му році життя. Нар. 23-го серпня 1919 року в Алентавні, Па. Членом УНС став 1956 року. Залишив у смутку дружину Марґарету, дочку Марґарету, сина Івана і родину в ЗСА і в Україні. Похорон відбувся на Національному Цвинтарі в Калвертоні, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Шпонтак, секр.

ЮРІЙ А. ЧАЙКА член УНС Відд. 288-го Т-ва ім. св. Димитрія в Бетлегемі, Па. помер 21-го жовтня 1995 року на 75-му році життя. Нар. 9-го грудня 1919 року в Бетлегемі, Па. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку сина Волтера. Похорон відбувся 25-го жовтня 1995 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Нортгемптоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЕВГЕН НАЛИВАЙКО член УНС Відд. 385-го Т-ва „Запорозька Січ" в Міннеаполіс, Мінн. помер 26-го жовтня 1995 року на 69-му році життя. Нар. 1926 року в селі Лука, пов. Золочів, Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Мирославу, сестру Ольгу Колебу з родиною в Україні, та ближчу і дальшу родину в Канаді і в Україні. Похорон відбувся 30-го жовтня 1995 року на цвинтарі Веніс Меморіал Ґарден у Веніс, Фльорида.

Вічна Йому Пам'ять!

Мирон Крамарчук, секр.

ЛІЛІЯНА С. МАЛАНЯК член УНС Відд. 292-го в Дітройті, Миш. померла 18-го листопада 1995 року на 68-му році життя. Нар. 11-го квітня 1947 року в Дітройті, Миш. Залишила у смутку Ольгу Кінніс. Похорон відбувся 22-го листопада 1995 року на цвинтарі Святого Грону в Савтфілді, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

СТЕФАНІЯ ДЕВОСЕР член УНС Відд. 432-го Т-ва ім. Тараса Шевченка в Торонто, Онт. померла 8-го жовтня 1995 року на 95-му році життя. Нар. 1900 року в селі Стрілиська , пов. Бібрка, Україна. Членом УНС стала 1952 року. Похорон відбувся 12-го жовтня 1995 року на цвинтарі Проспект в Торонто, Онт. Канада.

Вічна Їй Пам'ять!

Ярослава Зорич, секр.

ВАНДА ДРОГОМИРЕЦЬКА член УНС Відд. 379-го Т-ва св. Юрія в Чикаґо, Ілл. померла 30-го серпня 1995 року на 69-му році життя. Нар. 1925 року в селі Руда Вічинська, Польща. Членом УНС стала 1970 року. Залишила у смутку синів Ярослава і Тараса. Похорон відбувся 31-го серпня 1995 року на цвинтарі Шимовіце в Польщі.

Вічна Їй Пам'ять!

Мирон Лущак, секр.

КАТЕРИНА ХМЕЛЬНІЦКА член УНС Відд. 281-го Т-ва ім. Тараса Шевченка в Байоні, Н.Дж. померла 20-го листопада 1995 року на 81-му році життя. Нар. 1914 року в Україні. Членом УНС стала 1948 року. Залишила у смутку мужа Михайла, дочку Анну Захарчук та двох внуків Віліяма і Роберта. Похорон відбувся на N.Y. Bay Cemetery in Jersey City, N.J.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ЕВА ДМИТРИШИН член УНС Відд. 286-го Т-ва ім. св. Володимира в Джерзі Ситі, Н.Дж. померла 22-го жовтня 1995 року на 75-му році життя. Нар. 25-го серпня 1920 року в селі Завадка, Україна. Членом УНС стала 1938 року. Залишила у смутку дочку Соню. Похорон відбувся 25-го жовтня 1995 року на цвинтарі св. Ґертруди в Колонії.

Вічна Їй Пам'ять!

Павлина Балутянська, секр.

ВОЛОДИМИР СИНЕНЬКИЙ член УНС Відділу 472-го Т-ва „Пласт" в Чикаґо, Ілл. помер 2-го жовтня 1995 року на 89-му році життя. Нар. 1905 року в Україні. Членом УНС став 1972 року. Залишив у смутку дружину Ліду, дочку Галину Траверзу, внучку Надю з мужем Роджером, внука Андрія, сестру Ганусю Шекірик з родиною, шваґра Тараса Лушпинського з родиною, Платона Лушпинського з дружиною, племінницю Дару Широбоку зі сином, Наталю Петрикевич з мужем, племінника Богдана Петрикевича з родиною. Похорон відбувся 6-го жовтня 1995 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Стефанія Кочій, секр.

ОЛЕНА МИСКЕВ СУШИНСЬКА член УНС Відд. 276-го в Ембридж, Па. померла 14-го жовтня 1995 року на 73-му році життя. Нар. 28-го лютого 1922 року в Оришковцях, Україна. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку синів Петра, Павла і Карла; дочок: Оксану Корклiч, Марію Зелену і Сильвію Кемпілорґо. Похорон відбувся 18-го жовтня 1995 року на цвинтарі Sylvania Hills in Daughtery Tavnship, Pa.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар